

देवचुली नगरपालिकाका नगरप्रमुखद्वारा दशौं नगरसभामा प्रस्तुत
नीति तथा कार्यक्रम आ.व. २०७९/०८०

प्रस्तुतकर्ता

हरि प्रसाद न्यौपाने

नगर प्रमुख

देवचुली नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
प्रगतिनगर, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)
गण्डकी प्रदेश

मिति २०७९ असार १० गते शुक्रवार ।

देवचुली नगरपालिकाका नगरप्रमुख श्री हरिप्रसाद न्यौपानेद्वारा दशौं नगरसभामा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम आ.व. २०७९/०८०

नगर उपप्रमुखज्यू
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,
नगर प्रवक्ताज्यू, वडाध्यक्षज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु
नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,
विषयगत शाखाका प्रमुख लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीज्यूहरु।
सुरक्षाकर्मी, पत्रकार लगायत उपस्थित सबै व्यक्तित्वहरु।

२०७९ बैशाख ३० गते सम्पन्न भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा सुशासन र समृद्धिको नेतृत्व गर्न तथा समृद्ध देवचुली, सुखी नगरवासी संकल्पलाई सार्थक बनाउन हामी सबैलाई बर्तमानको जिम्मेवारी प्रदान गर्ने आम मतदाता तथा नागरिकहरु प्रति आभारी छौं र म यस गरिमामय १० औं नगर सभाको अवसरमा निष्ठापूर्वक देवचुली नगरपालिकाको समृद्धिका लागि प्रयत्नशील रहने प्रण र प्रतिज्ञा गर्दछु।

राष्ट्रियताको रक्षा, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना तथा समाजवादी ध्येयका लागि भएका आन्दोलन र क्रान्तिमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने आदरणीय अमर शहीदहरु तथा देवचुली नगरपालिकाको विकास र समृद्धिमा योगदान दिनुभएका दिवंगत अग्रजहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जलि अर्पण गर्दछु।

विभिन्न आन्दोलनको महान यात्रामा सहभागि हुने क्रममा घाइते, अंगभंग, बेपत्ता लगायत पारिवारिक वियोग र कठिन घडीमा पनि मुलुकको राजनीतिक परिवर्तन तथा देवचुलीको विकासमा निरन्तर समर्पित न्यायप्रेमी नागरिकहरु प्रति सम्मानका साथ अभिनन्दन गर्दछु।

कोरोना महामारी, बाढी पहिरो, हावाहुरी लगायतका प्रकोपका समयमा तथा समग्र देवचुली नगरपालिकाको विकास निर्माणमा अहोरात्र खट्ने जनप्रतिनिधि, सामाजिक कार्यकर्ता, नागरिक समाज, पत्रकार, सुरक्षाकर्मी, युवा, विद्यार्थी, सहयोगी संघसंस्था तथा अग्रमोर्चामा रहने राष्ट्रसेवक कर्मचारी लगायत सबै सबैलाई देवचुली नगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु।

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,

स्थानीय जनप्रतिनिधिहरु मार्फत संविधान प्रदत्त हकको कार्यान्वयन, स्थानीय स्रोतसाधनको अधिकतम परिचालनबाट सहज, सरल सेवाप्रवाह सहित सुशासन र समृद्धिको यात्रा तय गर्दै सामाजिक न्यायको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण उपलब्धी हासिल गर्न नेपालको संविधानको मर्म र भावनालाई आत्मसात गर्दै **स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४**, अन्य प्रचलित कानून र संघीय तथा प्रदेश सरकारको मार्गदर्शन र नीति, आवधिक योजना र दीगो विकासको लक्ष्य तथा देवचुली नगरपालिकाको विकासको मौजुदा अवस्था, स्रोत साधन र जनभावनालाई आत्मसात गरेर विभिन्न क्षेत्रबाट रायसुझाव समेत प्राप्त गरी यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ।

हामी निर्वाचित भैसकेपछि पहिलो पटक यो नीति तथा कार्यक्रम पेश गरेका छौं । स्रोत र साधन सिमित छ, हाम्रा आवश्यकताहरु असिमित छन् । प्राप्त स्रोतसाधनको व्यवस्थित परिचालन गरेर अधिकतम् उपलब्धी हासिल गर्ने, स्वरोजगारी सिर्जना गरी गरीब विपन्न परिवारको जीवनस्तर माथि उठाउने र सबै वर्ग, क्षेत्रको सन्तुलित परिणाममुखी विकासको आधार सिर्जना गर्दै **आर्थिक विकास र स्वरोजगार : समृद्ध देवचुली निर्माणको आधार** निर्माणलाई ख्याल राखी नीति, कार्यक्रम तथा बजेटमा प्राथमिकता दिइएको छ ।

नगरसभाका सदस्य तथा उपस्थित महानुभावहरु ।

चालु आ.व. २०७८/०७९ को आर्थिक गतिविधि तथा बजेट कार्यान्वयनको सारसंक्षेप यो गरिमामय नगरसभामा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- नगरभित्र रहेका विभिन्न सडक खण्ड गरी करिव ४.६९ कि.मी. बाटो कालोपत्रे, ९.५ कि.मी. बाटो स्तरोन्नती १४ वटा कल्भर्ट, ६.७९ कि.मी नाला तथा ३१ वटा सामुदायिक भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- उपभोक्ता समितिबाट सम्पन्न हुन नसक्ने खालका विभिन्न वडाका २६ वटा बाटो कालो पत्रे योजनाहरुको चार प्याकेज बनाई अस्फाल्ट प्रविधिको बोलपत्र र E-Bidding बाट कार्यान्वयन चरणमा रहेको छ ।
- नमुना विद्यालय अन्तर्गत भिमसेन मा.वि र नेपाल मा.वि को भवन निर्माण कार्य क्रमागत योजना अन्तर्गत निरन्तर अगाडी बढाईएको छ । त्यस्तै राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमबाट ८ वटा विद्यालयको भौतिक निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ भने ३ वटा विद्यालयमा क्रमागत योजनामा निर्माण कार्य अगाडी बढाईएको छ ।
- संघीय सरकार बाट प्राप्त विशेष अनुदानमा नगरभित्रका वडा नं १, १३, १५ र १७ नं वडामा अति विपन्न बोटे माझी मुसहर बस्तिमा सम्पूर्ण पूर्वाधार सहितका १६ वटा घर निर्माण सम्पन्न भएको र १२ वटा घर निर्माण प्रक्रियामा रहेको छ ।
- साविक गा वि स बमोजिम ४ खण्ड रिड् रोड, देवचुली ७ देउसोत खोलामा ड्याम, तथा २ स्थानमा झलुङ्गे पुल निर्माण कार्य भैरहेको छ ।
- यस आ.व.मा घर नक्सा शाखाबाट जम्मा ५५ वटा घर निर्माण सम्पन्न, १०६ दोस्रो चरण, १०१ प्रथम चरण, २८ वटा अस्थायी सम्पन्न, २ वटा नियमित र ९८ वटा घर अभिलेखीकरण प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइएको र सो कार्यका लागि भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण तालिम प्रदान गरी ८२ वटा निजी घर बनाउने ठेकेदारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।
- प्रत्येक वडामा मासिक रुपमा जेष्ठ नागरिक शिविर संचालन गरी ६९७० जनाको निशुल्क सुगर, रक्तचाप परिक्षण गरी औषधि वितरण गरिएको छ । त्यस्तै घरमा शुन्य सुत्केरी कार्यक्रमबाट १७ वटै वडामा स्वास्थ्यकर्मीद्वारा परीक्षण गरी स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुने वातावरणमा प्रोत्साहन गरिएको छ ।
- शिक्षक दरवन्दी मिलान कार्यविधि - २०७६ अनुसार दरवन्दी मिलानको पहिलो चरणको कार्य सम्पन्न भइसकेको तथा दोस्रो चरण अन्तर्गत यस नगरपालिकामा जम्मा ८९ शिक्षक दरवन्दी थप हुनुपर्नेमा हाल सम्म माध्यमिक तहको १ तथा आधारभूत तहको ५२ गरी जम्मा ५३ दरवन्दी विद्यार्थी संख्याको आधारमा थप गरिएको छ ।

- प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षालाई जोड दिई बाल सहजकर्ताहरूलाई सीप तथा क्षमता विकास तालिम, सिकाइ सामग्री वितरण तथा बसाइ व्यवस्थापनमा जोड दिइनुका साथै बाल बिकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीहरूलाई थप तलब सुविधा व्यवस्थापन गरी प्रोत्साहन गरिएको छ ।
- नसर्ने रोग ब्यबस्थापनको लागि (गाँउघर तथा शहरी आयुर्वेद क्लिनिक) को माध्यमबाट देवचुली नगरपालिका वडा नं. ४,७,८,१५ मा निरन्तर मासिक रुपमा जम्मा १७९२ जना लाई निशुल्क सेवा उपलब्ध भएको छ ।
- जेष्ठनागरिक स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम मार्फत वडा नं.१३ मा १८८ जना र आयुर्वेद शाखामा निरन्तर रुपमा २९३ गरि जम्मा ४८१ जना जेष्ठनागरिकलाई रसायनयुक्त आयुर्वेद औषधि मार्फत जेष्ठनागरिक स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- पशुपन्डीको आधारभुत प्रयोगशाला स्थापना र संचालन लागि आवश्यक उपकरण तथा केमिकल्स खरिद गरि पशु ल्याब संचालनमा ल्याईएको छ ।
- पशु स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत करिव ३२०० पशुपन्डीमा निशुल्क औषधी बितरण, ९००० गाईभैसीमा खोरेत रोग बिरुद्ध खोप, ८००० बाख्राहरूमा पिपिआर बिरुद्ध खोप, ३५० वटा बंगुरहरूमा स्वाइन फिवर खोप र २५० वटा कुकुरहरूमा रेविज बिरुद्ध खोप कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- ५० प्रतिशत सहकार्यमा कृषकहरूलाई घाँस काट्ने मेशिन तथा विभिन्न खाद्यबाली र तरकारी बालिहरूको विउ विजन वितरण गरिएको छ ।
- १२० जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको सहभागितामा ३० औं अन्तर्राष्ट्रिय अपाङ्गता दिवस मनाईएको र २७ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई अपाङ्गता सहायता सामग्री खरिद गरी वितरण गरिएको छ ।
- लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध १६ दिने अभियानमा १ देखी १७ वडामा लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध ६१४ प्रतिवद्धता हस्ताक्षर संकलन तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरिएको छ ।
- नगरभित्रका विभिन्न वडाहरूमा गरिवि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत चप्पल बनाउने तालिम, डल कुशन बनाउने तालिम, चुरापोते बनाउने तालिम, बाख्रा तथा बड्गुर पालन सम्बन्धी कार्यक्रम गरि १४० जनालाई तालिम प्रदान गरिएको छ ।
- राजश्व क्षेत्रको पहिचान गरी राजश्व क्षेत्रको दायरालाई फराकिलो बनाउन प्रदेश सरकारको सहयोगमा राजश्व सुधार कार्ययोजना निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- नगरभित्रका सहकारी क्षेत्रलाई सूचना प्रविधिमा आधारित रहि आर्थिक कारोबार तथा नियमन र अनुगमन गर्नको लागि कोपोमिस सफ्टवेयर सम्बन्धी तालिम सम्पन्न गरिएको छ ।
- यस आ.व.मा सुनौला हजार दिनका आमाहरूलाई महिला बालबालिका शाखाबाट सघन रुपमा कार्यक्रम संचालन भएका १०,११,१२ वडाका ७५ जना आमाहरूका लागि लैङ्गिक हिंसा निवारण तथा सुनौला हजार दिनका महिलाहरूलाई स्याहारमा सासु तथा श्रीमानको भुमिका विषयमा अन्तरपुस्ता अन्तरक्रिया कार्यक्रम र पोषिलो झोला वितरण सघन कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरु,

अब म आगामी वर्ष २०७९/०८० का लागि तर्जुमा गरिएको नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको आधार क्षेत्र, उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्दछु ।

क) प्रमुख आधार क्षेत्र:

- १) आर्थिक विकास र रोजगारी
- २) सामाजिक विकास
- ३) सुशासन र सेवाप्रवाह
- ४) पूर्वाधार विकास
- ५) विपद् व्यवस्थापन तथा महामारी रोकथाम

ख) उद्देश्यहरु:

- १) स्वरोजगारी सिर्जना गर्ने र गरिबी घटाउने ।
- २) प्राकृतिक स्रोत साधन, श्रम, पूजा र प्रविधिको अधिकतम् परिचालन गर्ने ।
- ३) नागरिकहरुलाई स्वस्थ र शिक्षित बनाउने ।
- ४) सन्तुलित र समावेशी विकास गर्ने ।
- ५) नागरिकले महसुस गर्ने गरी सुशासन स्थापित गर्ने ।
- ६) धेरै भन्दा धेरै विधामा देवचुलीलाई सिकाइ केन्द्रको रूपमा पहिचान दिने ।

ग) प्राथमिकता:

- १) भूमिहिन र सुकुम्बासीलाई जग्गाको मालिक बनाउने ।
- २) कृषि तथा पशुपालन र सिंचाइ क्षेत्रको व्यापक रूपान्तरण र स्वरोजगारी सिर्जना ।
- ३) स्वास्थ्य, शिक्षा, सीपमूलक तालिम, प्रविधि र युवा तथा खेलकुद ।
- ४) सुशासन, मानव संसाधन विकास र लक्षितवर्गको सशक्तिकरण ।
- ५) पर्यटन, वन वातावरण, खानेपानी भौगर्भिक अध्ययन ।
- ६) लगानीमैत्री वातावरणको सिर्जना ।
- ७) पूर्वाधार विकास ।
- ८) कला, संस्कृति, ऐतिहासिक पक्षको संरक्षण ।
- ९) देवचुली हाम्रो गौरव : बालमैत्री लगायतका अभियानहरु ।
- १०) अन्य विविध क्षेत्र ।

आ.व. २०७९/०८० का नीति तथा कार्यक्रमहरु:

१) आर्थिक विकास र रोजगारी नीति

क) कृषि सम्बन्धी नीति:

- बिषादि न्युनिकरण अभियान संचालन गरी अर्गानीक तरकारी उत्पादन सहूलियत कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- कृषि तथा पशु व्यवसायमा अभिवृद्धिका कृषि तथा पशुपालक किसानहरुलाई आवश्यक परामर्श दिने गरी यस नगर क्षेत्रमा सम्बन्धीत विषयका १।१ जना विज्ञहरुको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- माटो परीक्षणको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- युवा लाई कृषिकार्यमा लाग्न बिबिध मागमा आधारित कृषि अनुदानको ब्यवस्था गरिने छ ।
- खाद्यान्न बाली बिउमा आत्मनिर्भरता का लागि मुल बिउ बितरण तथा बिभिन्न बालीहरुको बिउमा अनुदान दिइने छ ।
- नयाँ वालीको परीक्षण गरी कृषक माझ पुर्याईने छ ।
- एक घर एक करेशावारी अनिवार्य का लागि सामुहिक तरकारी नर्सरी स्थापना गराईने छ ।
- व्यवसायिक मकै उत्पादनको क्षेत्र बिस्तार गरिने छ ।
- पहाडी भु-भागमा मकै, अदुवा, बेसार वालीको प्रर्वधन गरिने छ साथै बालि पकेट क्षेत्र तोकि सहयोग गर्ने नीति लिइने छ ।
- मौसमी तथा बेमौसमी व्यवसायिक च्याउ उत्पादनमा जोड गरिने छ ।
- मौरिपालक ब्यवसायीका लागि प्रर्वधनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरि मौरि जन्य उद्योग स्थापनालाई जोड दिईने छ ।
- उत्पादित हरियो तरकारीको बजारिकरणका लागि कृषि उपज संड्कलन केन्द्र सञ्चालनमा ल्याईनेछ।
- डिप बोरिङ्ग, नहर कुलो, पानी पोखरी निर्माणमा सहयोग गरिने छ ।

ख) पशु सेवा सम्बन्धी नीति:

- पशुपन्छी प्रयोगशाला कक्ष निर्माण गरी पशुपन्छीका आधारभुत सेवा संचालनमा ल्याईनेछ ।
- पशुपन्छी पालक कृषकहरुलाई सुचिकृत गरिने छ ।

- पशुपन्छीका महामारीजन्य रोग नियन्त्रणका लागि निशुल्क औषधी बितरण तथा खोप कार्य संचालन गरिने छ ।
- ब्यावसायिक पशुपन्छी फर्ममा यान्त्रिकरण कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- पशुपन्छीको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्न पशु आहारा बिकास कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- पशुपन्छीमा नश्ल सुधारको लागि उन्नत नश्लका पशुपन्छी बितरण, बोयर नश्लका बोका बितरण तथा गाई भैसी तथा बाख्रामा कृत्रिम गर्भाधान जस्ता कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- रेविज जस्ता प्राणघातक रोग नियन्त्रणको लागि कुकुरहरुमा निशुल्क रेविज खोप सेवा तथा सामुदायिक कुकुरहरुको बन्ध्याकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- पशुपन्छीपालक कृषकहरुको सीप तथा क्षमता बिकासका लागि ब्यावसायिक पशुपन्छीपालन तालिम संचालन गरिने छ ।
- पशुपन्छीका नयाँ पकेट क्षेत्रहरु स्थापना गरी विविध कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- दुध उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- खाली जमिनमा घाँस रोप्ने कार्यमा प्रोत्साहन र सहयोग गरिने छ ।

ग) रोजगार तथा उद्यम नीति:

- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गरिवि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत नगरभित्रका सीप सिक्न इच्छुक व्यक्तिहरुलाई सीप तालिम सञ्चालन गर्ने ।
- इच्छा अनुसारको उद्यमशिलता तथा सीप मूलक तालिम प्रदान गरिने छ ।
- नगरले युवा स्वरोजगार सृजना गर्नको लागि युवाहरुलाई लक्षित गरी कार्यक्रम संचालनमा ल्याउनेछ ।
- उद्योग व्यवसायिहरुलाई व्यवसायिक सामाजिक उत्तरदायित्व निर्वाह गरि समग्र विकासमा सहभागी हुन प्रेरित गरिने छ ।
- विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुको साझेदारीमा उद्यमशिलता प्रवर्धन तथा रोजगारी सृजना सम्बन्धी कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।
- पशुपालन र कृषि क्षेत्रमा स्वरोजगारी सिर्जना गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- लगानीमैत्री वातावरण निर्माणका निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरिने छ ।
- उद्योग, व्यापारलाई व्यवस्थित गर्न मार्गदर्शन र सहयोग गरिने छ ।
- हाट बजार व्यवस्थित गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

घ) सहकारी सम्बन्धी नीति:

- नगरस्तरीय सहकारी सञ्जाललाई सक्रिय र सक्षम बनाइने छ ।
- सहकारी संस्थाका सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूको लागि क्षमता विकास तालिममा सहयोग र समन्वय गर्ने नीति लिइनेछ ।
- स्वरोजगारी सिर्जना गर्ने र उत्पादनमूलक क्षेत्रमा लगानी बढाउन प्रोत्साहित गरिने छ ।
- सरकारी, निजी र सहकारी क्षेत्र बीच उत्पादन र सेवामूलक व्यवसाय संचालन गर्ने संभाव्यता सम्बन्धमा सहकार्य गरिने छ ।
- सहकारीको प्रकृति र भूमिका अनुसार फरक फरक प्रकृतिका तालिम संचालन गरिने छ ।
- कृषि सहकारी र कृषि शाखाको आवश्यक समन्वयमा कृषकहरूलाई वित्तीय साक्षरता कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
- एकै प्रकृतिका सहकारीहरूलाई एकीकरण गरी दिगो र बलियो सहकारी निर्माणको नीति लिइने छ ।

ङ) पर्यटन सम्बन्धी नीति:

- नगरभित्र रहेको होमस्टेलाई प्रवर्धन गर्दै आन्तरिक पर्यटनमा जोड दिइनेछ ।
- नगरभित्रका पर्यटकीय स्थलहरूलाई प्रवर्द्धन गर्दै नयाँ पर्यटकीय स्थलको खोजीमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्यटकीय मार्ग ट्रयाक निर्माणको लागि आवश्यक बजेटको पहल गरिने छ ।
- विभिन्न जातजाति भाषा धर्म संस्कृतिसँग सम्बन्धीत भेषभूषा/मौलिक सामग्री सहितका प्रदर्शनी स्थल/संग्राहलय स्थापनाका लागि पहल गरिने छ ।
- निजी क्षेत्रलाई केबुलकार निर्माण होटल लज सञ्चालनमा लगानी गर्न आह्वान गरिने छ ।
- घुमाउरी पिकनिक स्पोटलाई थप व्यवस्थित बनाउदै आकर्षणको केन्द्र विन्दु बनाउन प्रदेश सरकार, संघिय सरकारसँग समन्वय गरिने छ ।
- देवचुलीडाँडा पर्यटनलाई देवचुली गन्तव्य कार्यक्रमसँग जोडी पर्यटन पूर्वाधार विकासलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- नगरभित्रका पर्यटकीय स्थलहरूको सूची बनाइ ब्रोसियर निर्माण गरि प्रचार प्रसार गरिने छ ।
- नगरभित्रका झरना, पोखरी र तालहरूलाई व्यवस्थित गरी पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गरिने छ ।
- सामुदायिक वन क्षेत्रमा जैविक विविधता संरक्षण गरिने छ ।

च) राजश्व सम्बन्धमा नीति:

- व्यवसायिक कर तथा एकिकृत सम्पति करमा विशेष छुट दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- राजश्व प्रणालीलाई थप व्यवस्थित र प्रविधिमैत्री बनाई कर चुहावटलाई नियन्त्रण गरिने छ ।
- राजश्व सुधार कार्यायोजना अनुरूप राजश्वको क्षेत्र र दायरा बढाईनेछ ।
- नगरभित्रको व्यवसाय करको दायरालाई फराकिलो बनाउन उद्योग वाणिज्य संघसँग सहकार्य गरिने छ ।
- घर बहाल कर, व्यवसाय कर दर्ता तथा नविकरणको लागि नगर भित्रका विभिन्न स्थानमा शिविर संचालन गरिने छ ।
- सामुदायिक वनहरूलाई करको दायरामा ल्याउन आवश्यक समन्वय गरिने छ ।
- यस क्षेत्रमा रहेका प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको उपयोगको लागि प्रचलित कानूनको परिधिभित्र रही उचित व्यवस्थापन गरी आन्तरिक आम्दानीको स्रोत वृद्धि गरिने छ ।
- देवचुली नगरपालिका क्षेत्रको भौगर्बिक अध्ययन गरी यस क्षेत्रमा रहेको भूमिगत जल, नदी नियन्त्रण, निर्माण सामग्री र खनिज सम्पदाको खोज तथा अनुसन्धान गरिने छ ।

छ) सुकुम्बासी समस्या समाधान सम्बन्धी नीति:

- भुमिहिन दलित, भुमिहिन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासिको समस्या समाधान गर्नको लागि तत्काल कार्य प्रक्रिया अगाडी बढाईनेछ ।
- सुकुम्बासी समस्या समाधानको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन तथा अन्य विषय व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

२) सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति:

क) शिक्षा तथा युवा खेलकुद सम्बन्धी नीति:

- यस नगरपालिकाका सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा कम्प्युटर तथा इन्टरनेट सेवा विस्तार गरी ICT. मैत्री विद्यालय बनाईनेछ ।
- विद्यार्थीको नियमित सिकाइ सहजिकरण सँगै अतिरिक्त सन्दर्भ सामग्रीहरूको व्यवस्था गरी विद्यार्थीहरूको सिकाइ सुनिश्चित गरिने छ ।
- आधारभूत तहका गरिब तथा विपन्न विद्यार्थीहरूको सिकाइ सुनिश्चितताको लागि निशुल्क अतिरिक्त पाठ्यपुस्तक तथा पोशाक वितरण गरिने छ ।

- बाल विकास पूर्वाधार बसाई व्यवस्थापनमा मेयर कार्यक्रम मार्फत बाल विकास केन्द्रहरूमा आवश्यक स्रोत, साधन र सिकाइ सामग्रीको पर्याप्ततामा जोड दिइनेछ ।
- बालबालिकासँग उपमेयर कार्यक्रम मार्फत बालबालिका उत्थानमा जोड दिइनेछ ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहमा नैतिक शिक्षालाई क्रमशः अनिवार्य गर्दै लागिनेछ । साथै सामाजिक तथा नैतिक विषय अनिवार्य रूपमा नेपाली भाषामा अध्ययन अध्यापन गरिने छ ।
- नागरिकलाई आफ्नो हक अधिकार र कर्तव्य बोध गराउनुको साथै लैंगिक हिंसा, घरेलु हिंसा, दुर्व्यसनी लगायतका विषयमा जानकारी प्रदान गर्न नागरिक शिक्षाको प्रारम्भ गरिने छ ।
- सबै विद्यालयहरूमा विद्यालय बालउद्यान निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ र उत्कृष्ट बालउद्यानलाई पुरस्कृत समेत गरिने छ ।
- आधारभूत तहका विद्यालयहरूमा समेत क्रमशः विज्ञान प्रयोगशाला तथा पुस्तकालय स्थापना गरिने छ ।
- विद्यालय शिक्षणमा शैक्षिक सामग्री र पाठ योजनाको कार्यविधि बनाई अनिवार्य रूपमा लागु गरिने छ ।
- बेसलाइन सर्भे मार्फत विद्यालयको अवस्थिति र सम्भाव्यता अध्ययन गरी विद्यालय एकिकरण गरी ठूला विद्यालय निर्माणको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यार्थी संख्याको आधारमा दरबन्दी मिलान गरि आवश्यक भएको विद्यालयमा मिलान गरिने छ ।
- नगर शिक्षाको वास्तविक अवस्था पहिचान गरी सुधारको लागि नगर शिक्षा योजना तथा प्रोफाइल निर्माण एवम् प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
- नगर स्तरीय परीक्षा प्रणालीलाई अझै बढी व्यवस्थित गरिने छ साथै कक्षा ८ र कक्षा ५ को परीक्षाको माध्यमबाट आधारभूत शैक्षिक उपलब्धि सुधारमा जोड दिइनेछ ।
- नगरपालिकाको लागि आवश्यक जनशक्ति उत्पादन हुने गरी उच्च शिक्षाको नीति तयार गरी क्याम्पस र नगरपालिका बीच अध्ययन अनुसन्धान कार्यमा सहकार्य गरिने छ ।
- विद्यालयको अध्ययन अध्यापनको लागि तोकिएको समय भन्दा बाहेक कोचिङ, ट्युसन जस्ता थप शिक्षण विधिलाई निरुत्साहित गरी विद्यार्थीहरूलाई सिर्जनशिल हुन र खेलकुद व्यायम लगायत सामाजिक साँस्कृतिक कार्यमा सहभागी गराउन आवश्यक स्रोत र सामग्रीको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरस्तरीय खेलकुद विकास समितिलाई सक्रिय बनाईनेछ ।
- उत्कृष्ट खेलाडीलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- नगरभित्रका खेलकुद मैदानहरूलाई थप व्यवस्थित र स्तरउन्नती गरिने छ ।
- आन्तरिक खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन र जिल्ला, प्रदेश, केन्द्रस्तरीय प्रतियोगितामा खेलाडी पठाउने नीति लिइनेछ ।

ख) स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति:

- आ.ब. २०७९/०८० देखि नगरपालिका भित्रका ६८ वर्षमाथिका जेष्ठ नागरिकहरूलाई कार्य विधि बमोजिम बार्षिक दुई पटक (६/६ महिनामा) स्वास्थ्यकर्मीहरू घर घरमै गएर स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- आ.ब. २०७९/०८० देखि गर्भवती तथा विपन्नताका कारण शल्यक्रियाका बखतमा समेत रगत ब्यबस्थापनको कार्यमा रक्त परिक्षण शुल्क बापतको रकम कार्यविधि अनुसार अनुदान स्वरूप उपलब्ध गराउने ब्यबस्था मिलाइनेछ ।
- दुम्कौली प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई ५० शैयाको अस्पताल बनाउन आधार तयार गरिने छ ।
- कुपोषित बालबालिकाहरूको सघन उपचारलाई थप प्रभावकारी बनाई १ देखि १७ वडाका ५ वर्ष मुनिका बालबालिकालाई पोषण स्क्रिनिंग गरि कुपोषण मुक्त बालबालिका रहेको नगरपालिका बनाईनेछ ।
- महिलाहरूको पाठेघरको क्यान्सरको स्क्रिनिंग (VIA) जाँच तथा पाठेघर खस्ने रोगको शिबिर गण्डकी प्रदेश सरकारको समन्वयमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरभित्र संचालनमा रहेका सामुदायिक तथा निजि अस्पताल, स्वास्थ्य क्लिनिक, मेडिकल, प्रयोगशाला, आयुर्बेद, चस्मा पसल आदिलाई अनिवार्य रुपमा दर्ता तथा नबिकरण गराई सुलभ र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन नियमित अनुगमन निरीक्षण लागि आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरभित्र विभिन्न वडामा स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा प्रवाहका मूल खम्बाका रुपमा रहेका महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको उच्च मुल्यांकन गर्दै स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई प्रदान गरिदै आएको प्रोत्साहन भत्ता लगायत अन्य सुविधाहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम यस नगरपालिकामा लागु भै १७ वटै वडामा दर्ता सहयोगी मार्फत बिमा गरेर दुम्कौली अस्पतालबाट बिमाको पोलिसी अनुसार २४ सै घण्टा आवश्यक औषधि र स्वास्थ्यकर्मीको ब्यबस्थापन मिलाइनेछ ।
- स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राख्दै गरिब विपन्न वर्गलाई निशुल्क रुपमा स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाईनेछ र विमा कर्ताको क्षमता विकास तथा प्रोत्साहनको लागि आवश्यक कार्यक्रम तय गरिने छ ।
- क्षयरोग, कुष्ठरोग, नसर्ने रोगहरू नियन्त्रणको लागि नियमित अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरिने छ ।
- घरमा सुन्य सुत्केरी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगर भित्रको दुर्गम बस्तीबाट बर्थिंग सेन्टरमा आएर सुत्केरी सेवा लिएर बापत प्रोत्साहन स्वरूप थप यातायात खर्च उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विभिन्न संघ/संस्थाबाट सञ्चालन हुने रक्तदान, स्वास्थ्य परीक्षण शिविरहरूमा आवश्यक समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

ग) आयुर्वेद सम्बन्धी नीति:

- नगर क्षेत्रभित्र नसर्नेरोग न्यूनीकरणका लागि सञ्चालनमा रहेका गाँउघर/शहरी क्लिनिक मार्फत नियमित सेवा प्रदान गर्ने ब्यबस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य प्रवर्धनका लागि रसायन युक्त आयुर्वेद औषधि बितरणको ब्यबस्था मिलाइनेछ । पञ्चकर्म,पूर्वकर्म (स्नेहन,स्वेदन) कार्यक्रमलाई थप ब्यबस्थित गरि नियमित रुपमा गुणस्तरिय सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- आमा र बच्चाको पोषण शुरुक्षाकोलागि जडिबुटी जन्य आयुर्वेद औषधिको उचित ब्यबस्था मिलाइनेछ ।
- विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षाका माध्यामबाट बिद्यार्थी तथा शिक्षकलाई आयुर्वेद तथा योग मार्फत स्वस्थ जिवनयापन गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- स्थानिय स्तरमा उपलब्ध जडिबुटीहरु लाई गुण र उपयोगिताको आधारमा उचित प्रयोग गर्नका लागि स्थानिय जनतालाई जडिबुटी सम्बन्धी तालिम दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- स्वस्थ जीवनशैलिका लागि योग,ध्यान र सकारात्मक सोच सम्बन्धी प्रशिक्षण सञ्चालन गरिने छ ।

घ) महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्ग सम्बन्धी नीति:

- महिलाहरुको आथिक, सामाजिक, राजनैतिक तथा साँस्कृतिक चौतर्फी विकासकालागि महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- महिला बालबालिका तथा फरक क्षमता भएकाहरु सँग सम्बन्धीत चेतनामूलक सामग्री उत्पादन, प्रकाशन, प्रशारण तथा वितरण गरिने छ ।
- एकल महिलाहरु माथि हुने घरेलु तथा सामाजिक हिंसा न्यूनीकरण गर्न सचेतना मूलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ । आर्थिक सामाजिक सशक्तिकरणकालागि सीप विकास तालिम प्रदान गरिने छ ।
- सेनेटरी प्याड निर्माण सम्बन्धी तालिम प्रदान गरी बजारिकरणका लागि समन्वय गरिने छ ।
- बालबालिकाको चौतर्फी विकासको लागि र प्रतिभावान बालबालिकाको पहिचान र प्रोत्साहनका लागि विविध कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- किशोरी हिंसालाई अन्त्य गर्ने नीति लिइने छ ।
- बालमैत्री घोषणा पुनरावलोकन गरिने छ । पुनरावलोकन सँगै विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- नगरस्तरिय जेष्ठ नागरिक समितिलाई सक्रिय बनाई जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- नगरभित्रका जेष्ठ नागरिकलाई अर्धवार्षिकरुपले घरदैलो स्वास्थ्योपचार तथा स्वास्थ्य परामर्श सेवा संचालनमा ल्याइनेछ ।

- नगर भित्र रहेका बालबालिका, किशोर किशोरी तथा सुनौलो हजार दिनका आमाहरुको पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउन एवं पालिकालाई पोषण मैत्री बनाउनकालागि सहयोग गरिने छ ।
- सम्पूर्ण वडाहरुसंग सहकार्य गरी बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई नगर क्षेत्र भित्र संचालन गरिने छ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सहायता सामग्री उपलब्ध गराइनेछ ।
- पूर्वाधारहरुलाई अपाङ्गमैत्री बनाउने अभियान थालनी गरिने छ ।
- अपाङ्गता स्वरोजगार कार्यक्रम मार्फत व्यवसाय वा पशुपालन गर्न बीउ पूँजीको व्यवस्था गरिने छ ।

३) सुशासन र सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति

- कर्मचारीहरुको सीप, क्षमता र ज्ञानमा विकासमा जोड दिई कर्मचारीलाई सक्षम र सबल सहित प्रशासनिक तथा प्राविधिक कर्मचारीलाई प्रविधि मैत्री क्षमता विकास तालिम दिइनेछ ।
- अति आवश्यक सेवामा कार्यरत प्राविधिक धार तर्फका करारका कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहन स्वरुप निश्चित प्रतिशत तलब वृद्धिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुलाई क्षमता विकास तथा कार्यसम्पादन सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- नगरको आन्तरिक नियन्त्रण प्राणाली तयार पारी लागु गरिने छ ।
- राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण सेवा इकाईबाट संचालित कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने गरी जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
- चालु खर्च कटौति गरी पुजीगत खर्चमा विस्तार गर्ने अभियान स्वरुप आगामी आ.व को लागि अति आवश्यक खर्च वाहेक अनिवार्य नदेखिएका अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम लगायत अन्य प्रकृतिका खर्च नियन्त्रण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरभित्रका अति जोखिम स्थानहरुमा सि.सि क्यामेरा जडान गरी नगरको समग्र शान्ति सुरक्षालाई अझै सुदृढ बनाइनेछ ।
- विद्युतिय हाजिर जडान तथा विभिन्न शाखाहरुमा सि.सि क्यामेरा जडान गरी सूचना प्रविधिमैत्री प्रशासनमा जोड दिइनेछ ।
- सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम मार्फत सार्वजनिक पदाधिकारीलाई जनउत्तरदायि बनाइनेछ ।
- वडा संचालनको लागि आवश्यक पर्ने न्यूनतम बजेट व्यवस्था गरिने छ ।
- नगरपालिकालाई प्रविधिमैत्री बनाउनको लागि सफ्टवेयर जडान तथा संचालनमा विशेष प्राथमिकता दिई आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
- विद्यालय/स्वास्थ्य संस्थाहरुको मर्ज, जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धमा विशेष योजना बनाइनेछ ।

५) पूर्वाधार सम्बन्धी नीति:

- स्थानीय उपभोक्ता समितिमार्फत हुने स्थायी प्रकृतिका कार्यलाई आगामी आ.व देखि स्थानीय टोलविकास संस्था मार्फत विकास निर्माणका कार्यहरू संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- अधुरा तथा क्रमागत योजनाहरूको कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पूर्वाधारहरू निर्माण गर्दा वातावरणमैत्री, महिलामैत्री, बालमैत्री, किशोरीमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाउने नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिकाको लोकाहा खोला क्षेत्रमा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत औद्योगिक क्षेत्र निर्माणकार्यको आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाउन पहल गरिने छ ।
- संधिय सरकारबाट स्वीकृत भएको ट्रमा सेन्टर निर्माणका लागि आवश्यक जग्गाको खोजीकार्य तथा व्यवस्थापन गरिने छ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण तथा जग्गा उपलब्ध र व्यवस्था गर्ने वार्डलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
- कृषि उपज संकलन केन्द्र, खाद्यान्न भंडारण केन्द्र, कोल्ड स्टोर रूम लगायतका संरचनाको अध्ययन सहित आवश्यक व्यवस्थापन गरिने छ ।
- यस नगरपालिकाको नाममा रहेको वडा नं. १० लगायत पालिकाभित्रका सार्वजनिक जग्गाको आवश्यक संरक्षण गर्ने नीति लिईने छ ।
- Emergency Response Team, पूर्वाधार एम्बुलेंस, आविष्कार केन्द्र व्यवस्थापन जस्ता विषयको औचित्य तथा आवश्यकताको अध्ययन अगाडी बढाईने छ ।
- सडक, पुल, खानेपानी लगायतका पूर्वाधारको नियमित मर्मत् सम्भार कार्यको निम्ति यस पूर्व स्थापित साना पूर्वाधार मर्मत् सम्भार कोषलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- मानव तथा वन्यजन्तु बीचको द्वन्द निवारण गर्ने प्रयोजनका लागि तारजाली, वाल, पोखरी लगायतका भौतिक संरचना निर्माणका लागि आवश्यक व्यवस्था अगाडी बढाईनेछ ।
- सडक, नाली निर्माण लगायतका पूर्वाधार निर्माण गर्दा बिजुलिका पोल, तार र खानेपानी पाईप लाईनलाई व्यवस्थित गर्नको लागि सम्बन्धीत पक्षहरूसँग आपसी समन्वय गरी कम लगानी र कम क्षति हुने गरी निर्माण कार्य गरिने छ ।
- स्वास्थ्य संस्था, कलेज, प्राविधिक शिक्षालय तथा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई आवश्यकता अनुसार स्तर बृद्धि गर्दै लगिने छ ।
- विद्युतीय नक्सापास प्रणाली ई.वि.पि.एस अबलम्बन गरी नक्सापास प्रक्रियालाई सरल, सहज र पारदर्शी बनाउने नीति लिईनेछ ।
- नगरभित्र रहेका सिकर्मी, डकर्मीलाई तथा निर्माण व्यवसायीलाई भूकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण सम्बन्धी अभिमुखिकरण तथा तालिम संचालन, दर्ता तथा नवीकरण गरी नक्सापास तथा भूकम्पीय प्रतिरोधी घर निर्माण कार्यक्रमलाई कडाईका साथ लागु गरिने छ ।
- सार्वजनिक सरोकारका भवनहरूको नक्सा पास गर्ने कार्यलाई अनिवार्यता दिने गरी त्यस्ता भवनहरूमा लाग्ने राजस्व रकम छुट दिने व्यवस्था मिलाईने छ ।

- चालु वर्ष देखि सुरुवात गरिएको अस्फाल्ट पीचको अवधारणा अनुसार कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- सडकमा अनुचित ढंगले राखिएका निर्माण सामग्रीको कारण आवगमनमा अवरोध गर्ने बाटो बिग्रिने र दुर्घटना हुनेहुँदा त्यस्तो व्यक्ति र निर्माण व्यवसायीलाई कारवाहीको दायरामा ल्याइने छ ।
- योजनाहरूको रकमान्तर र संशोधन गर्ने कार्यलाई अतिआवश्यक भएमात्र नगर कार्यपालिकाको निर्णय गर्ने तथा रकमान्तर र संशोधनलाई सकेसम्म कम गर्दै लैजाने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरको गौरवको योजना रहेको नगर रिडरोड, सुरक्षित आवास, नगर अस्पताल निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- राजनीतिक दल, वडा समिति र टोल विकास संस्थाको सहभागितामा सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिने छ ।
- आगामी आ.व. बाट ठूला तथा बहुवर्षिय योजना बाहेक अन्य योजनाहरू क्रमागत योजनामा सार्ने प्रवृत्तीलाई निरुत्साहित गरिने छ ।
- व्यवस्थित वस्ती र सहरीकरणका लागि नयाँ नापी गराई लगत कट्टा नभएका बाटोलाई लगत कट्टा गर्न जोड दिनुका साथै सार्वजनिक बनाईनेछ ।
- प्रदेश राजधानी जोड्ने छोटो सडकको रूपमा रहेको दलदले धौबादी सडकको दलदले(कुमसोत खण्डलाई संघ र प्रदेशको समेत सहयोगमा चौडा बनाई स्तरोन्नति गरिने छ ।
- खोलाहरूले कटान गरी क्षती पुर्याएको र जोखिम रहेको ठाँउहरूमा तटबन्धन सम्बन्धी कार्यलाई अन्य निकायहरूसंग समेत समन्वय गरी आवश्यक पहल गरिने छ ।
- खानेपानी आयोजनाहरूको स्तरउन्नती र क्षमता विकासमा सहयोग गरिने छ र पानीको गुणस्तर कायम गर्दै एक घर एक धारा नीतिलाई कार्यान्वयनमा लगिने छ ।
- प्रत्येक बाटोहरूमा पोल, प्रत्येक घरमा बिजुली बत्ती पुर्याउन पहल गरिने छ ।
- ठूला तथा गौरवका पुर्वाधार निर्माणका आयोजनाहरू संचालन गर्न संघीय सरकार र प्रदेश सरकारमा विशेष पहल गरिने छ ।
- सडकमा रहेका सोलार बत्तीहरूको मर्मत सम्भार गरी संचालनमा ल्याउनका लागि वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रको सहकार्यमा तथा यस कार्यालयबाट आवश्यक पहल गरिने छ ।
- नारायणी नदी किनार लगायत अन्य आवश्यक स्थानका अन्तिमसंस्कार घाट निर्माण गरी व्यवस्थित बनाईनेछ ।

६) विपद् व्यवस्थापन तथा महामारी रोकथाम

क) विपद् व्यवस्थापन:

- नगर स्तरीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
- सामाजिक संघ संस्थाहरूलाई विपद् पूर्व तयारी, उद्धार राहत र पुनर्निर्माणमा परिचालन गरिने छ ।
- सरोकारवालहरूसंग समन्वय गरी विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्ययोजना निर्माण गरिने छ ।

- विपदको क्षेत्रमा कार्य गर्न स्वयम् सेवक समूह परिचालन गर्ने नीति लिइने छ ।
- उद्धारमा आवश्यक आधारभूत सहयोगी सामग्रीको प्रबन्ध गरिने छ ।
- खरको छाना भएको घरमा कम्तीमा टिनको छानामा लगाउने र गरिबका घर निर्माण गर्न सहकार्य गरिने छ ।

ख) महामारी रोकथाम:

- कोभिड १९ विरुद्धको खोप, सचेतनामूलक कार्यक्रम, गरिब तथा असाहयलाई उपचारको विशेष सहयोग र आवश्यकता अनुसार आइसोलेशन कक्ष संचालनलाई निरन्तरता दिइने छ ।

अन्य नीति:

- कला संस्कृति, धार्मिक एवम् ऐतिहासिक स्थलहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिने छ ।
- देवचुली नगरपालिका क्षेत्रको भौगर्बिक अध्ययन गरी यस क्षेत्रमा रहेको खनिजजन्य सम्भावनाको सम्भाव्यताको खोज गरिने छ ।
- बालमैत्री नगरपालिकाको रूपमा पहिचान बनाएको नगरपालिकालाई बालमैत्री विशेष अभियानहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- वातावरणमैत्री, पूर्ण सरसफाई जस्ता अभियानहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- वातावरण सम्बन्धी नियमावली तर्जुमा गरी फोहोरमैला व्यवस्थापन, प्रदूषण न्यूनिकरण गर्ने नीति लिइने छ ।
- देवचुली नगरपालिका कार्यक्षेत्र बनाई विभिन्न विधाहरूमा काम गर्न इच्छुक संघ/संस्थाहरूलाई आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।

अन्त्यमा ,

यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने क्रममा सहभागि हुनुहुने, नगर उपप्रमुख, नगरसभाका सदस्य, कर्मचारी लगायत सुझाव प्रदान गर्नुहुने राजनीतिक दल, पूर्व जनप्रतिनिधि, निजीक्षेत्र, संचार जगत र नागरिक समाजसबै प्रति आभार प्रकट गर्दै यसलाई सफल कार्यान्वयनका निम्ति सम्बद्ध सबै पक्षबाट सकारात्मक सुझाव र सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद !

२०७९ असार १० गते शुक्रबार ।

हरि प्रसाद न्यौपाने

नगर प्रमुख, देवचुली नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)